

Київ: МАУП, 2005. 360 с.

5. Коркунов Н. М. Лекции по общей теории права: конспект лекций. СПб.: Н. К. Мартынов, 1908. 354 с.

6. Євграфова Є. Доктрини та концепції у правовій системі України: форми і сфери застосування. *Право України*. 2010. № 5. С. 34-38.

7. Дністрянський С. С. Загальна наука права і політики. Антологія української юридичної думки: в 6 т. Т. 1: Загальна теорія держави та права, філософія та енциклопедія права / за заг. ред. Ю. С. Шемшученко Київ, 2002. С. 397.

8. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 №1861-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14. Ст. 412.

9. Тацій В. Правова наука в Україні: стан та перспективи розвитку. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 2-3 (33-34). С. 5-24.

УДК 349.22:656(043.2)

Синенко С. В., к.ю.н., доцент,
Київський університет туризму, економіки і права,
м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДСТОРОНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ ВІД РОБОТИ

Відсутність чіткого законодавчого визначення поняття «відсторонення від роботи» обумовлює науковий та практичний інтерес до питання особливостей правового регулювання відсторонення працівників автомобільного транспорту від роботи, оскільки роботодавці нерідко допускаються помилок у правозастосовній практиці з даного питання. Зокрема, ототожнюючи відсторонення працівників автомобільного транспорту від роботи з такими правовими категоріями як «переведення», «звільнення» чи «простій», що тягне за собою порушення трудових прав працівників даної галузі.

Питання відсторонення працівників від роботи неодноразово було предметом досліджень багатьох науковців, утім наукові праці щодо комплексного аналізу правового регулювання відсторонення працівників автомобільного транспорту від роботи на сьогодні відсутні.

У зв'язку з цим, метою даної публікації є дослідження особливостей правового регулювання відсторонення працівників автомобільного транспорту від роботи, визначення мети та причин відсторонення працівників автомобільного транспорту від роботи, а також розроблення пропозиції спрямованих на удосконалення норм, якими регулюється дане питання.

Правове регулювання відсторонення працівників транспорту від роботи здійснюється як загальними нормами трудового законодавства

(ст. 46 КЗпП України) [1], так і галузевими спеціальними нормами, що, в свою чергу, є підтвердженням того, що праця працівників автомобільного транспорту має свої особливості у регулюванні даного питання.

Законом України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 р. № 3353-ХІІ визначено, що посадові особи, які відповідають за експлуатацію і технічний стан транспортних засобів (тобто роботодавець) зобов'язані не допускати до керування транспортними засобами осіб, які не мають права на керування транспортним засобом відповідної категорії, не пройшли у встановлений строк медичного огляду, перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (п. 2 ст. 12) [2].

Наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів» від 31 січня 2013 р. № 65/80 визначено, що у разі відмови водія від проходження позачергового медичного огляду перевізник зобов'язаний вжити заходів щодо недопущення водія до керування транспортним засобом. Підставами для визнання водія непридатним до безпечного керування транспортним засобом, є підвищення або зниження артеріального тиску, частоти скорочень серця або значні відхилення від індивідуальної норми кожного водія; перебування водія у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Відсторонені від роботи з зазначених підстав водії направляються для обстеження до закладу охорони здоров'я [3].

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ» від 14 квітня 1997 р. № 341 працівники Державтоінспекції при виконанні службових обов'язків мають право забороняти подальший рух та відстороняти від керування транспортними засобами водіїв (пп. 6 п. 5) [4].

Підбиваючи підсумки проведеному дослідженню правового регулювання відсторонення працівників автомобільного транспорту від роботи, потрібно констатувати, що відсторонення працівників автомобільного транспорту від роботи – це тимчасова заборона роботодавця або уповноваженого державного органу, у випадках визначених законодавством, виконувати працівникові свої функціональні обов'язки, передбачені трудовим договором, із збереженням трудової функції, робочого місця, і як правило, з припиненням виплати заробітної плати.

Основною метою відсторонення працівників від роботи на автомобільному транспорті є зупинення протиправної поведінки працівника, забезпечення безпеки руху автотранспортних засобів, запобігання можливим невідворотнім наслідкам при використанні

автотранспортних засобів або зменшення їх негативного впливу як на самого працівника, так і на осіб, які користуються послугами автотранспортних організацій.

До характерних ознак відсторонення працівників автомобільного транспорту від роботи слід віднести такі ознаки: працівнику у примусовому порядку заборонено виконувати свої функціональні обов'язки, передбачені трудовим договором; процес відсторонення працівника від роботи допускається з ініціативи роботодавця або уповноваженого державного органу; він носить тимчасовий характер; відсторонення можливе тільки у випадках, передбачених чинними нормативно-правовими актами; на період відсторонення за працівником зберігається трудова функція, місце роботи і, як правило, припиняється виплата заробітної плати у випадках, передбачених чинними нормативно-правовими актами; може бути передумовою як для зміни умов трудового договору з працівником транспорту, так і для його припинення.

Правове регулювання відсторонення працівників автомобільного транспорту від роботи повинно врегульовуватися тільки законами, у яких чітко були б встановлено підстави, визначено механізм відсторонення працівників автомобільного транспорту від роботи, юридична відповідальність, як роботодавця так і уповноваженого державного органу за неправомірне відсторонення працівника від роботи.

Література

1. Кодекс законів про працю України: Закон УРСР від 10 грудня 1971 року № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 28.01.2020).

2. Про дорожній рух: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 31. Ст. 338.

3. Про затвердження Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України. *Офіційний вісник України*. 2013. № 17. Ст. 98.

4. Про Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. № 341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/341-97-%D0%BF> (дата звернення: 28.01.2020).